Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΓΚΟΒΑ

ΑΧΑΪΚΑ και ΑΜΑ

ΑΣ ΜΗΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΑΣΤΕ ΜΟΝΑΧΑ ΣΤΟ ΕΠΟΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ. — Ας στεκόμαστε κάπου κάπου καὶ σὲ μερικὲς πληροφορίες ποὺ ἀφοροῦν τὸ σήμερα τῆς δίσμοιρης ἐκείνης Ἑλληνικῆς ἐσχατιᾶς. — Ἐντυπωσιακὰ πρόβαλλαν πρὶν κάμπυσο καιρὸ οἱ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν τὴν εἴδηση ὅτι βορειοηπειρῶτες ἀπὸ τὴν Ἀλβανία πῆραν εἰδικὴ ἄδεια ἀπὸ τὶς ἀλβανικὲς ἀρχὲς καὶ παρακολούθησαν παραστάσεις τοῦ Ἐθνικοῦ θεάτρου στὸ θέατρο τῆς Δωδώνης ❖ ΙΔΟΥ ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΕΙ ἡ ἐφημερὶς τῶν Βορειοηπειρωτῶν «Πυρσὸς» πρὸς τοὺς ἁρμοδίους: «Ποιὰ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ψεύτικης εἰδήσεως ὅτι δῆθεν Ἕλληνες τῆς Ἀλβανίας πῆραν τέτοιες ἄδειες; — Μακάρι νὰ βέβαια νὰ ἦταν ἔτσι. — Ἀλλὰ δυστυχῶς συμβαίνει τὸ ἀντίθετο. — Οἱ Ἕλληνες βορειοηπειρῶτες ἔχουν ἀποκοπεῖ ἀπὸ κάθε ἐπικοινωνία. — Καὶ ἀκόμη καὶ τοὺς θανάτους προσφιλῶν συγγενικῶν τους προσώπων τοὺς μαθαίνουν ἔμμεσα καὶ μὲ πολλὴ καθυστέρηση.

ΠΡΩΙΝΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Ἕλληνες τοῦ Σαράντα

ΩΡΑ μ ταρσιωτικῶν, πανάριθων ἀναπολήσεων. Θὲ ἔλεγα καὶ ὅρα «εθνικὴς ἐξάρτσης καὶ ὑπερηφανείας» ἂν αὐτὴ ἡ φράση — ἐλπὶς τοῦ ἀγοραίου ρητορισμοῦ δὲν ὁμίλε μιὰ συμβατικότητα, ἀπαράδεκτη γιὰ τὴ σημερινὴ ἡμέρα.

Κοίταξα χθὲς μιὰ τρέμα μαθητῶν ποὺ εἶχ σκαρφαλώσει σὲ κάποια κοντινὴ πλογιὰ κι' ἔκοβε ἀφύες γιὰ τὸ στόλισμα τοῦ σχολεῖου της. Καὶ θυμήθηκα κάποια ὅλλα σκολιαράπαιδα πρὶν 37 χρόνια, ποὺ κατηφόριζαν τότε —Δεν τέρα πρωί — ἀνύποπτα ὅτι ἔπειτα ἀπὸ μιὰ—δυὸ ὧρες θὰ στα κατοῦσαν τὸ μόθ μα μέσα στὸ παιδαιμόνιο τοῦ πρώτου βομβαρδισμοῦ καὶ θἄρχιζαν νὰ πατίζουν μὲ τὸ αἷμα τους — μαζὶ μὲ τοὺς τατεράδ τους στὴν Ἀλβανία τοῦτες τὶς δέφνες ποὺ κουβαλοῦν τώρα στὰ σχολεῖα καὶ στὰ ἠρῶα τὰ παιδιὰ ἐκείνων τῶν παιδιῶν.

Ἀπ' τὶς πιὸ θαλερὲς τῆς τρισμιετοῦς ἱστορίας μας, τοῦτες οἱ δάφνες ποὺ φύτρωσαν στὶς ἡμέρ τὶς δικές μας καὶ ποτίστηκαν μὲ τὸ αἷμα, τὴν ἀγωνία καὶ τὴν δόξη τῆς γενιᾶς μας. Καὶ δὲν πρέπει γιὰ ὑπερφύαλη, ἐγωϊστικὴ καὶ ἀμετροεπὴ ἱστορικὴ ἔκτίμηση. Γιατὶ ἡ 28η Ὀκτωβρίου 1940, ὄχι μόνο μὲ τὸ πτέμα τῶν θερμοπυλῶν ἀπ' τὸ ὁποῖο ὁρμήθη κε, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καίρια καὶ ἀποφασιστικὴ της συμβολὴ στὰ τεμαχισμένα τοῦ μ γαλύτερου πολέμου τῆς ἱστορίας, ἔγινε ἡ κορυφαία ἡμέρα τοῦ νέου Ἕλληνισμοῦ ἡ κορυφαία τῆς δόξας ὅλων ἐκείνων τῶν σταθμῶν τοῦ ἔθνους μας, ποὺ ἔχουν καθ ἑωσὴ ἀν παγκόσμια καὶ ἀνύπερβλητα κριτήρια καὶ μέτρα τῶν ἐπιδόσεων ἱστορικοῦ ἔθνους, εὐθυμίας, ἐλευθεροφροσύνης καὶ ψυχικῆς εὐγενείας τοῦ κάθε λαοῦ.

Ποιὰ μεγαλύτερη τιμή, λοιπόν, ἀλλὰ καὶ ποιὰ κατοχύρωση τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ζωῆς ὅλων ἐκείνων ποὺ ἔζησαν τὴ Δόξα τοῦ Σαράντα, μπορεῖ νὰ θ ωρηθῆ ὑπέρτερη; Ἀσφαλῶς πληρώσαμε πανάκριβα αὐτὸ τὸ προνόμιο. Πληρώσαμε καὶ πληρώνουμ , καθὼς ὁ πόλεμος, ἡ Κατοχὴ καὶ οἱ ὑπόλοιπες περιπέτ ες μᾶς τσάκισαν τὰ φτερά. Γιατὶ οἱ συνέπειες ἑνὸς πολέμου δὲν ἐξαντλοῦνται μὲ σα στὸν πόλ μο. Τὶς φέρνουμε ὅλοι ἐπάνω μας καὶ στὰ κορμιά καὶ στὶς ψυχές μας πιὸ πολὺ σ' αὐτές — στὰ ἀκρωτηριασμένα κορμιά μας καὶ πόνω ἀπ' ὅλα στὴ πίστα ποὺ δίνει ἡ ἀχαριστία.

Ὅμως, χαλάλι ὅλα αὐτά, μπρο στὰ στὴν τιμὴ ὅτι ἡ ὁσήμαντη καὶ τεπερασμένη ὑπόστασή μας ὑπόσχε ταυτόχρονα (καὶ γιὰ ὅσους ἔχυσαν τὸ αἷμα τους ταυτόσημη) μὲ τὴ μεγάλη ἐποποιΐα τοῦ Ἔθνους μας.

Ἕλληνες τοῦ Σαράντα. Αὐτοὶ εἶμαστε. Ὄχι μόνο οἱ κουφαῖοι καὶ οἱ ὑκλεεῖς καὶ οἱ ἐπώνυμοι. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄσημοι καὶ οἱ ταπινοὶ καὶ οἱ ἀνώνυμοι. Κι' ἐκεῖνοι ποὺ ὕψωναν μὲ τὶς ξιφολόγχες τὶς σημαῖες μας στὴν Κορυτσὰ καὶ στὸ Πόγοαδετς καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ γαβριάδες ποὺ σκαφάλωναν στὶς ἐνκλησίες καὶ χτυποῦσαν τὶς καμπάνες ἐκείνων τῶν θρύλλων...

Ὅσα καὶ νὰ ποθοῦμε σπουδαία καὶ μεγάλα στὴ ζωή μας, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ γίνουμε τίποτε περισσότερο, τίποτε σπουδαιότερο ἀπὸ Ἕλληνες τοῦ Σαράντα. Αὐτὸ θὰ ἦταν τὸ ἐπιτύμβιο τῆς γενιᾶς μας καὶ τοῦ καθενὸς μας χωριστά. Ἀδιαφιλόνεικα τῆς ζωῆς, προνομιοῦχοι τῆς Ἱστορίας, στὴν ὁποία εἴμαστε ἀληθινὰ εὐγνώμονες.

Ὅμως, ἂς κάνουμε καὶ λίγη αὐτοκριτική. Μιὰ αὐτοκριτικὴ ὅπ' τὴ σκοπιὰ τοῦ σήμερα, ποὺ βαθυστόναατο, ὀεαλιστικό, καθὼς ἐμφανίζ ται, δίνει προτεραιότητα σὲ ἄλλους στόχους ποὺ εἶναι γραμμένοι σὲ λάβαρα μὲ διαφορετικὰ χρώματα ἀπ' τὸ γαλάζιο.

Ὁμολογοῦμε, λοιπόν, ὅτι πάσχουμε ἀπὸ τὸ κόμπλεξ αὐτοῦ του γαλάζιου. Συνηθίσαμε νὰ ριγοῦμε καθὼς στὴ θέα του ζωντανεύουν μνήμες ἱερές, δόξες ποὺ τὶς ζήσαμε, βάσανα καὶ συμφορὲς ποὺ τὰ ξεπεράσαμε προσβλέποντας τὸ γαλανόλευκο λάβαρο (ὅπως οἱ Ἰσραηλίτες τὸν ἀνυψωμένο ὀφι στὴν ἔρημο) ἢ ἀναπολώντας το ὅταν οἱ ὀρδὲς τῆς βίας δὲν τὸ ἄφηναν νὰ κυματίση. Καὶ μὴ μπορώντας νὰ ξεπεράσουμε τοῦτες τὶς μνήμες (ἀγαπητά μας παιδιά) δὲν νοιώθουμε εὐχάριστα, σχεδὸν σοκαριζόμαστε μὲ τὶς πολύχρωμες παντιέρες σας. Συμφωνοῦμε ἀπόλυτα μαζί σας ἐπὶ τῆς οὐσίας. Ἀλλὰ τὸ θ ωροῦμε σὰν φοβερὴ κακοτυχία ποὺ δὲν ἔλαχε τὰ ἰδεώδη τῆς Κοινωνικῆς Δικαιοσύνης νὰ μὴν ἔχουν κι' αὐτὰ γαλάζιο χρῶμα, ἀντὶ κόκκινου. Θὰ θέλαμε μὲ ἄλλους λόγους νὰ ταυτίζονται οἱ χρωματισμοὶ στὰ λάβαρα τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ κοινωνικά. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ εἶναι εὐτυχὴς ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση ποὺ τὸ ἐθνικό τους σύμβολο εἶναι καὶ σημαία ἄλλων ἀγώνων. Μόπως θὰ μπορ ύσε νὰ γίνη κι' ἐδῶ τὸ ἴδιο μὲ τὴ γαλανόλευκη; Θεωροῦμε ὅτι μία τέτοια τιμὴ τῆς ἀξίζει. Γιατὶ ἦταν αὐτὴ ποὺ ἐγαλβάνισε τὴ γενιὰ τοῦ Σαράντα γιὰ τὸ θαῦμα τῆς Ἀλβανίας. Ἦταν αὐτὴ ποὺ ἕναν ὁλόκληρο λαὸ κοπαπι σμένο ἀπὸ τὴ Δικτατορία καὶ συνεπῶς ἐλάχιστα πολιτικοποιημένο τὸν ὡδήγησε «μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη» στὸ μεγάλο χορός. Τὴν ἴδια ὥρα ποὺ ἄλλες ἄλλου χρώματος παντιέρες ὁδηγοῦσαν στὴν καταισχύνη τοῦ «τουρκουά» ἕνα λαὸ ἔντονα πολιτικοποιημένο καὶ προοδευτικό. Εἶναι μιὰ ἀλήθεια ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ περάση ἀπαρατήρητη ἀκόμη καὶ σὲ ποσοτολογικὴ πεδίο κατὰ τὴν ὁποία ἀκόμη καὶ τὸ μεγάλο «ΟΧΙ» μας μ ρικὲς παρατάξεις τὸ βολεύουν στὰ μέτρα τῆς κοιμματικῆς τους σκεπτικότητας γιὰ νὰ τὸ κόμουν νὰ καοπίση πολλὰ «ναί» μέσα στὴν κάλπη.

Ὅμως, ἂς μὴ τὸ ρίξουμε στὴ γκρίνια χρον ὰρα μέρα. Ὅσο κι' ἂν προσπεθοῦν μερικοὶ νά... νεάσουν μὲ φρέσκα λάβαρα, θὰ μείνουν γ ὰ πάντα οἱ Ἕλληνες τοῦ Σαράντα. Οἱ Ἕλληνες, ποὺ ἔχουν ὑποχρέωση καὶ καθῆκον τὴ δική τους ὑπ ρηφάνεια γιὰ τὸ Ἐθνικὸ ἔπος νὰ τὴ μετεβιώσουν καὶ στὰ παιδιά τους. Ὑπερηφάνεια γελανόλευκη σὰν καὶ τοῦτη, ποὺ κολπώνεται σήμερα ἀπὸ τὶς φοινικοπωρινὲς αὔρες τοῦ Ἑλληνικοῦ Νότου.

ΠΑΝ

«Δῶσε μας τὴ νίκη...»

ΕΙΔΙΚΗ πρεσευχὴ εἶχε συντάξη ὁ ἀοιδίμος ἀρχιπίσκοπος Χρυσανθος, κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου γιὰ τοὺς μαθητὲς τῶν σχολείων.

Στὴν πρεσευχὴ ἀνεφερε.

«Θ τὲ μου σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὴ βοήθεια ποὺ δίνεις στὸ Στρατό μας καὶ σὲ παρακαλοῦμ νὰ εἶσαι μαζί του καὶ νὰ τὸν προστατεύεις. Σὲ παρακαλοῦμε στὶς ἡμέρες αὐτὲς τοῦ πολέμου φύλαξε ἀπὸ κάθ κακὸ τοὺς γονεῖς μας, τοὺς δασκάλους μας, τοῦ συμμαθητές μας, τὸ μέρος ποὺ μένουμε νι' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα μας. Βοήθησε, Κύριε, τὴν πατρίδα μας νὰ τελειώση τὸν ἀγῶνα μας μὲ νίκη καὶ χάρισ' στὸ κόσμο σου ὁλόκληρο τὴν Εἰρήνη καὶ τὴ Δικαιοσύνη...».

Ὁ λάκος τῆς φάβας

ΣΥΜΦΩΝΑ μὲ ὡρισμένες φήμες ὁ κ. Στέφανος Β. Στεφανόπουλος τέως βουλευτὴς τῆς Νέας Δημοκρατίας καὶ παρ' ὀλίγον ὑποψήφιος τῆς Ἐθνικῆς Παρατάξεως τῆς ὁποίας ἡγεῖται ὁ θεῖος του, δὲν πολιτεύεται αὐτὴ τὴ φορὰ γιατὶ πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν ὡς διοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

Λέτε νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ λάκος τῆς φάβας;

Τά κεράκια

ΟΠΩΣ κατήγγειλε ὁ κ. Ἠλιού ἡ ἄγρια ἐκμετάλλευση ποὺ γίνεται ἀπὸ μ ρικὲς ἐπιχειρήσεις μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐγκαταστάσεως φωτιστικῶν στὰ ἐκλογικὰ κέντρα τῶν κομμάτων, δὲν ἐπ τρέπει στὴ «Συμμαχία» νὰ παρακολουθήση τοὺς ἄλλους πολιτικοὺς ὀργανισμούς, ποὺ εἶναι οἰκονομικὰ ἰσχυροὶ κατὰ τὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλο τρόπο.

Καὶ σὲ περίπτωση — προειδοποιεῖ ὁ κ. Ἠλιοῦ, ποὺ τὸ Δημόσιο δὲν θὰ θελήση νὰ καλύψη τὰ σχετικὰ ἔξοδα ἡ Συμμαχία θὰ καλέση ὅλους τοὺς ὁπαδοὺς της νὰ χρησιμοποιοῦν κεράκια κατὰ τὶς συγκεντρώσεις.

Ἰδού, λοιπόν, ὅτι ἡ πολιτικὴ δὲν εἶναι καὶ τόσο εὐνοεῖς γιὰ τὸν φωτισμὸ τῆς ΔΕΗ. Πολὺ τὴν ὁποία θὰ πρέπει νὰ δεθῆ ὁ κ. Ψαρρουδάκης, ὡς ὁ πλέον εἰδικός.

Θὰ τολμοῦσαμ νὰ ποῦμε ὅτι καὶ μὲ τὰ κεράκια δὲν θὰ ἦταν ἄσχημα. Ἐὰν λόγω τοῦ σημειουμένου οεύματος δὲν ἐπιβάλουν οἱ μικροὶ φλεγίτσες. Ἀλλὰ κεὶ ἀν συμβεβλισμὸς εἶναι δίκοπο μοχαί οἱ τὰ κεριά. Ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, δὲν χρησιμοποιοῦνται μόνο στὴν ἀνόστασιν, ἀλλὰ καὶ στοὺς... ἐπιτάφιους.

Ο «ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ» τῆς Αὐγῆς ἀναφέρει ὅτι ὁ ἀπαχθεὶς καὶ ἐκτελεσθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀναρχικοὺς πρόεδρο τῶν Γερμανῶν ἐργοδοτῶν Σλέγιερ ἦταν ἐγκληματίας πολέμου καὶ ἀπόφοιτος τῶν Συμμαχικῶν φυλακῶν.

Ἄρα;

Συμπέρασμα βέβαια δὲν ὑπάρχε σιτὸ ἄρθρο. Ἀλλὰ τὰ εὐκόλως νοούμενα παραλείπονται...

Ο ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ Ντὰν Σόμρον 39 ἐτῶν ποὺ ἦταν ἀρχηγὸς τῶν Ἰσραηλινῶν κομμάντος τοῦ Ἔντεμπε ἀνεκοίνωσε ὅτι παραιτεῖται ἀπὸ τὴ θέση του!

Εἶπε μάλιστα ὅτι πῆρε τὴν ἀπόφαση κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῶν Ἀλεξιπτωτιστῶν» ἀλλὰ δὲν διευκρίνησε ποία θὰ εἶναι ἡ καινούργια του δουλειά.

"ΒΕΡΓΗ"
ΜΕΣΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ
ΛΟΓΙΣΤΩΝ
(ἀναγνωρισμέναι παρὰ τοῦ Κράτους)
★ ΚΡΑΤΙΚΟΝ ΠΤΥΧΙΟΝ
★ ΑΝΑΒΟΛΗ ΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ
★ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΟΝ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ
★ Μεταφορὰ Σπουδαστῶν μας ἀπὸ τὴ Σχολὴ Πατρῶν εἰς τὴ Σχολή μας ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΤΡΑΙ: ΚΟΡΙΝΘΟΥ 255 (ΑΓΙΟΚΛΑΟΥ) ΤΗΛΕΦ. 270-293
ΑΘΗΝΑΙ: ΧΡΕΜΩΝΙΔΟΥ-ΙΛΙΑΔΟΣ (ΓΩΝΙΑ) ΤΗΛΕΦ. 743-727

Ανατολια
ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ ΤΟΙΧΟΥ
Θέλετε νὰ ντύσετε τοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ σας, τοῦ γραφείου σας, τοῦ καταστήματός σας μὲ τὶς καλύτερες Εὐρωπαϊκὲς ταπετσαρίες τοίχου, καὶ στὴν τιμὴ τῶν 70 δρχ. τὸ μέτρο; Τότε, γιὰ ἄμεση ἐξυπηρέτηση καὶ δωρεὰν κατάμετρηση τηλεφωνήσατε:
ΠΑΤΡΑ: τηλ. 270.462 (Μαιζῶνος καὶ Γούναρη) Χ. Ἀσημακόπουλος & Σία

ΤΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΦΗΜΗΣ
ΜΕΝΤΙΟΥΜ
ΑΣΤΡΟΛΟΓΟΣ
ΨΥΧΟΕΡΕΥΝΗΤΡΙΑ
Α. ΒΛΑΧΟΥ
Διὰ θέματα ἐπαγγελματικά — Ἐρωτικὰ καὶ παντὸς εἴδους ὑποθέσεις. Δέχεται πλατεῖα Γεωργίου (20) 1ος ὄροφος ΤΗΛ. 224-588

Θ.Σ
ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟ
κλίσσε παντος τυπου σε τιμη γνωριμιας
ΠΑΤΡΑΙ
τηλ. 223.296
αγ. ανδρεου 55 (εντος στοας)
Θ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΞΕΧΝΙΕΤΑΙ

Πάτρα, 28 Ὀκτωβρίου '40

Ἀναμνήσεις τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τὴ νύχτα τῆς Κυριακῆς πρὸς τὴ Δευτέρα στὶς 28 Ὀκτώβρη 1940, ἡ Ἰταλία τοῦ Μουσσολίνι κήρυξε ἐξαφνικὰ κι ἀπρόοπτα τὸν πόλεμο στὴν Ἑλλάδα. Ἀμέσως τὴ Δευτέρα τὸ πρωὶ τὰ ἰταλικὰ ἀεροπλάνα ἄρχισαν τοὺς βομβαρδισμοὺς πρῶτα — πρῶτα ἀπὸ τὴν Πάτρα, λές καὶ βιάζονταν νὰ τῆς δείξουν ἰδιαίτερη προτίμηση. Ἴσως... συγγενικὴ ἀντιπάθεση, γιατὶ οἱ Πατρινοὶ εἶχαν δεχτεῖ νὰ ὑπάρχει στὴν πόλη τους πολυάριθμη ἰταλικὴ παροικία καὶ τῆς ἔδειχναν πάντα ἀγάπη καὶ συμπάθεια. Οἱ δρόμοι, ἐκείνη τὴν ὥρα, ἦταν γεμάτοι ἀπὸ κόσμο. Μόλις πρὶν ἀπὸ λίγο εἶχε μαθευτεῖ τὸ ἀναπάντεχο κατὰ μήνυμα.

Ὅταν παρουσιάστηκαν τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα, πολλοὶ πίστεψαν, γιὰ μιὰ στιγμή, πὼς ἦταν ἑλληνικά. Τὰ κοίταζαν χωρὶς ἀνησυχία. Μερικοὶ μάλιστα τὰ χαιρετοῦσαν, κουνώντας τὰ χέρια. Κανένας δὲ σκέφτηκε τὸν ἄμεσο κίνδυνο θανάτου ποὺ ἐρχόταν ὁλότσα ἀπὸ τὸν οὐρανό. Ἀντιαεροπορικὴ ἄμυνα δὲν ὑπῆρχε καθόλου στὴν Πάτρα. Τὰ ἀθῶα θύματα ἀπὸ τὸν πληθυσμὸ ἦταν πολλά. Οἱ δρόμοι γέμισαν ἀπὸ σωριασμένα πτώματα. Γέροντες, γυναῖκες, παιδιά, πνιγμένοι στὰ αἵματα. Τότε πρωτοκατάλαβαν οἱ Πατρινοί, καὶ μὲ τὸ σχληρότερο τρόπο, τί θὰ πεῖ πόλεμος. Πολλοὶ προσπάθησαν, νὰ βρεθοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη. Σκορπίστηκαν ὅπου μποροῦσε ἕ καθένας, στὰ γύρω προάστια καὶ χωριά.

Ἔφτασα στὴν Πάτρα τὴν Τρίτη καὶ παρουσιάστηκα ἀμέσως σαν ἐφεδρος ἀξιωματικὸς τοῦ Μηχανικοῦ. Ὁ καταυλισμός μας ἦταν κοντὰ στὸ Νεκροταφεῖο, σ' ἕνα μεγάλο ἀτρύγητο ἀμπέλι. Εὐτυχῶς ὑπῆρχαν ἀκόμα σταφύλια. Ἦταν ἡ μόνη τροφή μας ὅσο νὰ ὀργανωθοῦν τὰ συσσίτια. Ἡ ἐπιστράτευση εἶχε πολλὲς δυσκολίες τὶς πρῶτες μέρες.

Τὴν Τετάρτη, τὸ πρωΐ, ἔγινε νέος μεγάλος βομβαρδισμὸς στὴ Πάτρα. Οἱ βόμβες πέφτανε συνέχεια, ἡ μιὰ ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη. Βρέθηκα τυχαῖα, στὸ ἰσόγειο τοῦ ξενοδοχείου «Μαζέστικ». Ἄκουγα νὰ χαλάει ἔξω ὁ κόσμος ἀπὸ τὶς ἀδιάκοπες ἐκρήξεις. Εἶχα κάνει τὸ κτίριο πρὶν λίγα χρόνια καὶ ἤξερα πὼς ὑπῆρχαν ἀπὸ πάνου μας πέντε πλάκες μπετὸν ἀρμέ. Ἤμουνα, ἀπόλυτα βέβαιος, πὼς δὲ γινόταν νὰ φτάσουν οἱ βόμβες ὡς κάτω. Στὸ δεύτερο βομβαρδισμό, οἱ σκοτωμένοι δὲν ἦταν πολλοί. Μὰ ὕστερα ἀπ' αὐτὸν συμπληρώθηκε ἡ γενικὴ ἔξοδος. Ἄδειασε ἐντελῶς ὁλάκερη ἡ πόλη. Κανένας πιὰ δὲν τολμοῦσε νὰ μείνει ἐκεῖ τὴ νύχτα. Ὅσοι εἶχαν ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ πάρουν κάτι ἔρχονταν πρωὶ —πρωὶ μονάχα γιὰ λίγο, καὶ διάζονταν σὰν κατατρεγμένοι νὰ ξαναφύγουν τὸ γρηγορώτερο.

Δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ πόση φρίκη καὶ ταραχὴ μοῦ προκάλεσε ἡ ἀκατοίκητη Πάτρα, ὅταν πῆγα νὰ κάνω ἕνα γύρο τὴν Πέμπτη, ἀργὰ τὸ βράδυ. Εἶναι ἀπίστευτα θλιβερό, συγκλονιστικὰ ἀποκαρδιωτικὸ συναίσθημα, ὅταν ἐρεῖς μιὰ πόλη ὁλοζώντανη καὶ χαρούμενη, νὰ τὴ δεῖς ἐαφνικὰ ἐντελῶς ἐγκαταλειμμένη. Νεκρωμένη ἀπόλυτα ἀπὸ κάθε παλμὸ ζωῆς. Ἡ τραγικὴ ἐντύπωση ἔχει κάτι ἀπὸ τὴν πανωμάτα θανάτου. Σὲ ἀναστατώνει καὶ σὲ ἀγριεύει ἀφάνταστα.

Νόμισα πὼς βρισκόμουνα σὲ μιὰ νεκρὴ στοιχειωμένη πολιτεία. Πὼς ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ παρουσιάζονταν σὲ κάθε γωνιά, μυστηριώδη φαντάσματα. Παντοῦ ἦταν ἁπλωμένη βουβαμάρα νεκροταφείου, σπαρακτικὴ σὰν ἄφωνο πικρόχολο μοιρολόϊ. Τὸ φεγγάρι, μελαγχολικὸ κι αὐτό, φώτιζε τοὺς ἐρημωμένους δρόμους καὶ τὰ κατάκλειστα καὶ ἄδεια σπίτια, σὰ νὰ ἦταν ἀναμένα ἀνέτρητα νεκροκέρια. Ἀργοπεροπάτησα ὁλομόναχος στὶς ὁδοὺς Μαιζῶνος, Γούναρη, Ἁγίου Ἀνδρέου, στὴν ἀπελπιστικὴ καὶ ἀγχώδη ἠρεμία ἐκείνης τῆς νύχτας.

Οὔτε ὁ παραμικρὸς θόρυβος, δὲν τάραζε τὴν ἀπόλυτη σιωπή. Μονάχα τὰ ρολόγια τῶν ἐκκλησιῶν ἀκούγονταν κάθε τόσο νὰ μετρᾶνε μονότονα τὶς ὧρες, σὰν καμπάνες ποὺ σημαίνουν λυπητερὰ ὅταν κάποιος πεθαίνει. Ἔσερνα τὰ βήματά μου, χωρὶς νὰ συναντήσω οὔτε ἕναν ἄνθρωπο. Χωρὶς νὰ δῶ οὔτε μιὰ πόρτα ἀνοικτὴ ἢ ἕνα παράθυρο φωτισμένο. Οἱ μόνες ζωντανὲς ὑπάρξεις ποὺ κυκλοφοροῦσαν, περίλυπες καὶ τρομαγμένες, ἦταν ἀσυγκρίτητο πλῆθος ἀπὸ γάτες. Δὲν πίστευα, πὼς μποροῦσαν νὰ εἶναι τόσο πολλὲς γάτες στὴν Πάτρα. Εἶχαν θγεῖ πεινασμένες ἀπὸ τὰ ἐγκαταλειμμένα σπίτια καὶ ξεχύθηκαν σὰ χαμένες στοὺς δρόμους, γυρεύοντας ἐδῶ κι' ἐκεῖ κάτι νὰ φᾶνε, χωρὶς τίποτα νὰ βρίσκουν. Δὲν ὑποφέρουν μονάχα οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴ θεϊκὴ κατάρα καὶ τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ λέγεται πόλεμος.

Μείναμε ἀκόμα λίγες μέρες ἔξω ἀπὸ τὴν Πάτρα, ὅσο νὰ φύγει τὸ Τάγμα μας γιὰ τὸ μέτωπο τῆς Ἀλβανίας. Τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα περνοῦσαν καὶ ξαναπερνοῦσαν ἀπὸ πάνω μας, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ρίχνουν βόμβες. Δέν ξαναπῆγα καθόλου στὴν πόλη, οὔτε γιὰ νὰ τὴν ἀποχαιρετήσω, ποὺ θὰ ἔφευγα. Δὲν εἶχα τὴ ἐλάχεση, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸ κουράγιο, νὰ τὴ δῶ ἐτοίμη μιὰ φορά, ὅπως ἐκεῖνο τὸ κακόκαιρο βράδυ μὲ τὸ θλιβερὸ φεγγαρόφωτο καὶ τὶς ταλαιπωρημένες γάτες. Ἡ ἀπόκοσμη ἐρημιά της, ἡ νεκραμάρα, ἡ σιωπή της, ἔμειναν στὴ Σύμπαφή μου σὰ μεταφυσικὴ ἐντύπωση ἀπὸ ἐφιαλτικὴ κόλαση, ἀκόμα κι ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς βομβαρδισμοὺς πιὸ ἀπαίσια καὶ ἀποτρόπαιη...

Ἡ Ἑλλάδα ὅμως δὲ δείλιασε. Συνήθθε γρήγορα ἀπὸ τὸ κακὸ ξάφνασμα. Δὲ σκέφτηκε, οὔτε μιὰ στιγμή, νὰ λογαριάσει πόσο πιὸ ἀδύναμη ἦταν μπροστὰ στὸν αὐθάδη ἀντίπαλο. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἑνωμένοι, σὲ μιὰ ψυχή, μιὰ καρδιά, ἔσκηκώθηκαν μὲ πίστη, μὲ θέληση, μὲ πείσμα, νὰ τὸν τιμωρήσουν γιὰ τὴν ἄδικη καὶ ὕπουλη ἐπίθεση. Ἔτσι δημιουργήθηκε τὸ δοξασμένο κι ἀθάνατο ἔπος τοῦ 1940. Ἡ μικρὴ Ἑλλάδα νίκησε, ἀκόμα μιὰ φορά, ἕναν πολὺ πιὸ μεγάλο καὶ ἰσχυρὸ ἐχθρό.

ΙΩ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

«Η ΗΜΕΡΑ»

ΠΡΟ 30 ΕΤΩΝ

«Ὑπεράνω πολιτικῶν διαφορῶν ὅπως καὶ τὴν 28η Ὀκτωβρίου»

ΑΠΟ ΤΟ κύριον ἄρθρον τοῦ πανηγυρικοῦ φύλλου τῆς «Σημερινῆς». Τί ἑορτάζομε λοιπὸν σήμερον; Τὴν νίκην μας ἢ τὴν ἥττανμας; Ἐὰν ἑορτάζομε τὴν νίκην πρέπει νὰ πλύνομεν τὰ χέρια ἀπὸ τὸ ἀδελφικὸν αἷμα. Καὶ νὰ κάμωμεν ἀμέσως ἐκεχειρίαν ἀξέλφωσιν, εἰρήνην μὲ μόνον σύμβολον τὴν Ἑλλάδα μας. Ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἀδελφωμένοι ὑπερέχω διαφορῶν ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ κόμματα τὴν κυβέρνησιν τὸ πολίτευμα τὸ κόκκινον καθεστὼς — ἔπεσαν οἱ ἥρωες τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940...».

Ἐπιστρέφουν ἐκ τῆς ἐξορίας

ΑΘΗΝΑΙ Ἀνεκινώθη ὅτι 1. 500 ἐξόριστοι θὰ ἐπανέλθουν ἐκ τῆς ἐξορίας των. Ὁ ὑπουργὸς κ. Κων. Ρέντης, ἐζήτησε τὴν διάθεσιν εἰδικοῦ ἁρματαγωγοῦ.

Αἱ ἐπιχειρήσεις

ΑΘΗΝΑΙ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἐσημειώθη περιορισμένη δράση κομμουνιστῶν οἱ ὁποῖοι ἔρριψαν προκηρύξεις καὶ ἀνέγραψαν εἰς τοὺς τοίχους διάφορα συνθήματα ὡς «ἔρχεται ὁ Μάρκος» κ.λ.π

Ὁ κ. Μιχ. Κύρκος

ΑΘΗΝΑΙ. Δυνάμει ἐντάλματος τοῦ εἰσηγητοῦ στρατοδικείου Θεσ)νίκης συνελήφθη ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. κ. Μιχ. Κύρκος κατηγορούμενος ἐπὶ προπαρασκευαστικῇ ἐνεργείᾳ κατὰ τοῦ καθεστῶτος.

Ληξιαρχεῖον

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ. Ἄρρενα. Ἀρ. Φοῆ, Κων. Ἀμπατζῆ. Θῆλυ: Θωμᾶ Μακατσώρη.

ΘΑΝΑΤΟΙ. Παναγ. Ἀνεστόπουλος ἐτῶν 58.

Γάμοι. Βασ. Ἀναστέλης, Μαρία Ἀναστασοπούλου.

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΒΗΜΑ

Καινούργιες λύσεις στὰ προβλήματα τῆς οἰκονομίας μας

Ἄρθρο τοῦ κ. Ν. Γ. ΜΠΟΥΚΑΟΥΡΗ

Ὑποψηφίου τῆς ΕΔΗΚ στὴν Ἀχαΐα

Ἡ ἑλληνική οἰκονομία ἔχει προβλήματα. Καὶ προβλήματ